

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

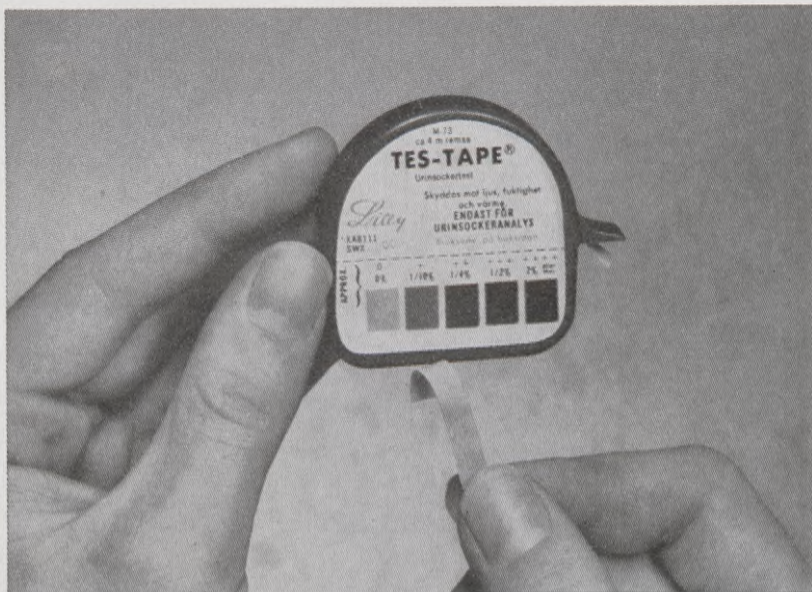

DIABETES

De Sockersjukas Tidskrift

Nummer 2 1964 Pris 1:25

*Snabb, bekväm,
noggrann urinsockertest med*

TES-TAPE®

Är Ni trött på att räkna droppar?

Den moderna metoden med reagenspapper för bestämning av urinsockerhalten eliminerar tvånget att mäta urinmängden och behovet av reagenslösningar.

Med TES-TAPE behövs ingen uppvärmning och ingen speciell utrustning.

Riv/Fukta/Jämför—Det är allt!

Förpackningar: Kasset—100 cm testremsa

Kasset—400 cm testremsa

Tes-Tape® (analyspapper för urinsockerbestämning, Lilly)

Generaldistributör för Sverige
APOTEKSVARUCENTRALEN VITRUM,
STOCKHOLM 12

228232

Eli Lilly and Company • Indianapolis 6, Indiana, U. S. A.

Ansvarig utgivare:
Riksdagsledamoten Nancy Eriksson

Redaktör:
Socionom Åke Roos

Redaktion och expedition:

Majorsgatan 10
Stockholm Ö
Telefon 61 39 49
Postgiro 50 07 75

Annonssavdelning:
Manhemsvägen 7
Sollentuna
Telefon 35 42 18, Stockholm

Redaktionskommitté:

Gunnar Engleson
Nancy Eriksson
Gunnel Rathsmann
Folke Thynell

Medicinska medarbetare:

Docent, med dr Gunnar Engleson
Kyrkogatan 17, Lund
Med. dr Alb. Grönberg
Styrmansgatan 2, Vänersborg

Prenumerationspris:
7: — kr. pr år

Tryck:
Lindgrens Tryckeri, Katrineholm:

Svenska Diabetesförbundet:

Majorsgatan 10
Telefon 61 39 49
Stockholm Ö
Kontrollgirokonton 90 09 01

Ordförande:

Riksdagsledamoten
Fru Nancy Eriksson
Roslagsgatan 11, Stockholm Va
Telefon 32 02 32

Kassaförvaltare:

Byråchef Arne Lokén
Storbergsgatan 11, Hägersten
Telefon Sthlm 46 58 26

DIABETES

Organ för Svenska Diabetesförbundet
Nummer 2, febr. 1964, årgång 14

Innehåll:

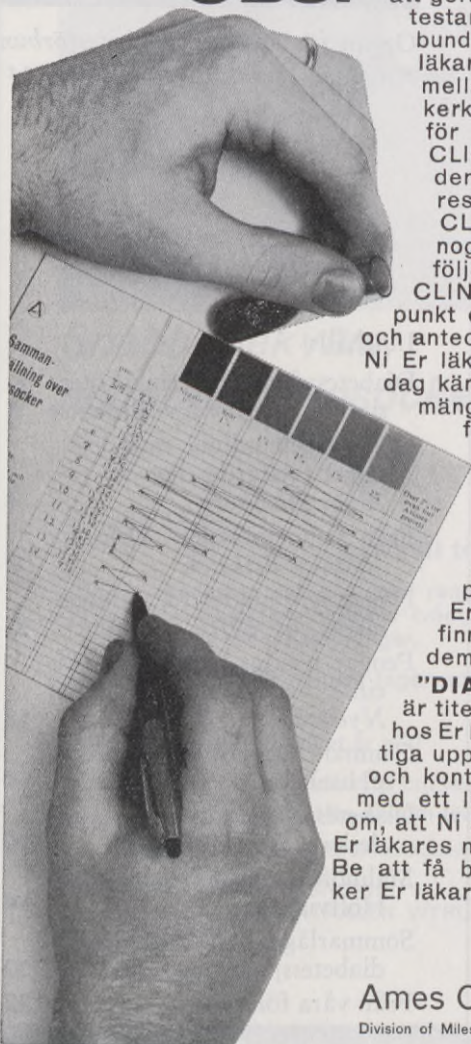
- Diabetesvården och sjuksköterskorna, av *Nancy Eriksson* 3
Diabetesbehandling med extremt fettfattig diet, av *Alvar Svanborg* 4
Från sammanträdet i Oslo, av *Nancy Eriksson* 7
Några synpunkter på sötningemedel, av *Bertil Nycander* 10
Pengar behövs till socialmedicinsk verksamhet, av *Bertil Nycander* 12
Genmäle från AB Winthrop om pHiseHex 14
Diabetes, äktenskap och havandeskap, av *Åke Roos* 16
Malmöföreningens barnkoloni i Höllviksnäs 19
Sommarläger i Nordanede för diabetessjuka ungdomar ... 20
Från våra föreningar 22

HJÄLPER NI ER LÄKARE?

Dålig kontroll av sockersjuka anses nu allmänt kunna leda till allvarliga komplikationer.

En av de svårigheter Er läkare har med kontrollen av Er sockersjuka är att han inte vet vad som händer med Er mellan konsultationerna. Det bästa Ni kan göra för att hjälpa Er läkare är att varje dag vid samma tid eller enligt läkarens instruktioner kontrollera sockermängden i urinen samt att skriva ned resultatet!

OBS. Skriv ned resultatet - det är mycket viktigt

att göra denna anteckning varje gång Ni testar! Översikten över dessa regelbundna tester är den bästa bild Er läkare kan få av Ert hälsotillstånd mellan läkarbesöken. Men dessa sockerkontroller måste vara tillförlitliga för att verkligen vara effektiva! CLINITEST är därför den rätta metoden, ty Ni kan lita på CLINITEST-resultaten och de är lätta att avläsa. CLINITEST ger alltid utslag. Följ noggrant instruktionerna som medföljer varje förpackning. Testa med CLINITEST varje dag vid samma tidpunkt eller efter läkarens instruktioner och anteckna resultatet. På så sätt hjälper Ni Er läkare att hjälpa Er. Om Ni någon dag känner Er ur form eller om sockermängden plötsligt ökar är det en värdefull säkerhetsåtgärd att också kontrollera »syran« i urinen samtidigt som Ni gör sockerkontroll. Till detta skall Ni använda ACETEST som är lika enkel som CLINITEST. - Om ACETEST-resultatet är »starkt positivt« bör Ni genast underrätta Er läkare! ACETEST och CLINITEST finns att köpa på apotek - skaffa dem idag!

"DIABETESKONTROLL"

är titeln på en broschyr, som Ni kan få hos Er läkare. Den innehåller många nyttiga upplysningar om diabetesbehandling och kontroll. Broschyren är även försedd med ett litet identitetskort, som upplyser om, att Ni är diabetiker och anger Ert och Er läkares namn, adress och telefonnummer. Be att få broschyren nästa gång Ni besöker Er läkare!

Ames Company

Division of Miles Laboratories Ltd

Agent för Sverige:

Aktiebolaget MEDA Göteborg

Stora Badhusgatan 20.
Göteborg C. Tel. 17 68 40

Diabetesvården och sjuksköterskorna

Sjuksköterskorna har en nyckelställning inom sjukvården. Det är inte bara de stängda avdelningarna vid många sjukhus, som vittnar om det. Standarden på en avdelning, trivseln, ordningen och patientens mottaglighet för läkarens ordinationer speglar oftast sjuksköterskans förmåga och insikter. Detta gäller i hög grad också vården av diabetiker. Förbundsstyrelseledamoten Bertil Nycander föreslår på annat ställe i tidningen, att förbundet vid sidan om sitt relativt blygsamma stöd till forskning också skulle försöka stimulera sjuksköterskor att ägna särskilt intresse åt diabetessjukvården. Liksom forskningsmedel har kunnat användas för vetenskapliga kongresser med mycket stort utbyte för vården, borde andra medel kunna utgå till sjuksköterskor som resebidrag och för andra ändamål i samband med studiebesök vid svenska och utländska sjukhus och diethem för diabetiker. Nycander betecknar en sådan verksamhet som socialmedicinsk och förordar att förbundet satsar hårdare på detta.

Hittills har diabeteskolonier för

skolbarn och lägerverksamheten för diabetisk ungdom haft tillgång till outtröttliga sjuksköterskor, som varit och i än högre grad blivit diabetesspecialister. Vi kan nämna Ulla Hammarström och Birgitta Nihlé vid ungdomslägren och Majken Ström på Malmökolonin och Greta Lundberg på Stockholmskolonin. Men diabetesinriktade sjuksköterskor behövs naturligtvis lika mycket inom den vanliga lasarettsvården som vid dessa kortare sommar- och vintersportlovsförläggningar. Det är för mycket begärt, att sjuksköterskor skall lägga ombord ytterligare kunskaper på området med uppoffrande av tid och pengar utan att sedan få någon merit- eller ekon. nytta av det. Särskilt i en tid, då sjukvården slåss om guldklimparna. Kunde en sjuksköterska lockas till ett studiebesök vid ett barnsjukhus som specialiserat sig på diabetiker eller vid en avdelning för vuxna diabetiker, där dietbehandlingen drivits mera konsekvent eller vid ett experimentsjukhus utomlands etc., skulle sjukvården ha en enorm nytta av

(Forts. på sid. 15)

Av doc. Alvar Svanborg

Vid sammanträde med Svenska Föreningen för invärtes medicin i Göteborg den 19/10 1963 framlades några ytterst intressanta observationer av diabetesbehandling med diet av mycket speciell sammansättning. Diabetesförbundet har tidigare givit ekonomiskt stöd åt en del av denna undersökning. En av undersökarna, docent Alvar Svanborg, som här sammanfattar undersökningsresultaten, är angelägen att från början understryka att det här, även om resultaten hittills varit gynnsamma, rör sig om en synnerligen speciell diet, som absolut inte kan användas rutinemässigt.

Diabetesbehandling med extremt fettfattig diet

Redan för flera århundraden sedan visste man att kroppens omsättning av socker är förändrad vid diabetes. På den tiden fanns ännu inte kemiska metoder, med vilka man kunde analysera sockerhalten i blod och urin. Men det uppges att dåtidens läkare »laborerade» genom att smaka på urinen, som befanns vara söt vid diabetes. Då senare insulin upptäcktes fann man att dess effekt i första hand också gällde sockeromsättningen. Det föreföll då rimligt och troligt att den utlösande och väsentligaste rubbningen vid diabetes var just störningen i omsättningen av socker. Många indicier

tycktes tala för att »boven» i diabetesdramat — det som startade hela sjukdomsprocessen — var insulinbrist. På svenska fick sjukdomen det olyckliga namnet »sockersjuka».

Det sista decenniets forskning har givit oss en bredare syn på sjukdomen och dess orsaker. Vi vet i dag att diabetes primärt inte beror på insulinbrist och att det finns sjukdomssymptom som debuterar långt tidigare än »sockersymptomen». Vi vet också att det tyvärr finns symptom som man inte kan bota enbart genom att behandla rubbningarna i sockeromsättningen. Man kan därför inte längre

nöja sig med att normalisera enbart sockersymptomen.

De nya forskningsresultaten har också redan givit eko i behandlingen och man söker sig in på delvis nya vägar. En av dessa vägar har stakats av iakttagelser om hur kroppens omsättning av fett förändras vid diabetes. Tidigare ville man spara diabetikerns störda sockeromsättning genom att ge en kolhydratfattig föda, som då i stället blev fettrik. Nu försöker man tvärtom att normalisera diabetikerns nedsatta kolhydratomsättning genom att ge täta måltider med kolhydratrik föda. Då vinner man också att vissa rubbningar i omsättningen av fett minskar eller försvinner. Så t. ex. minskar benägenheten för »syrabildning», som ju ibland kan leda till svåra komplikationer och medvetlöshet.

Samtidigt vinner man att fetthalten i födan sjunker och det är säkerligen en väsentlig vinst! Diabetikern måste till varje pris undvika övergödning! Det är lättare att hålla sig mager om större mängd av det kaloririka näringsämnet fett strykes från matsedeln och ersättes med grönsaker, som är mera skrymmande och därför fyller magsäcken fortare och ger mättadskänsla vid en lägre kaloritillförsel.

Redan i slutet på 50-talet hade skilda forskargrupper från mera teoretiska undersökningsresultat samlat erfarenheter som talade för att diabetesbehandlingen i större utsträckning än tidigare borde inriktas på korrigerande även av »fettjukan diabetes». Det finns i litteraturen några uppgifter, bl. a. av amerikanerna Kempner och van

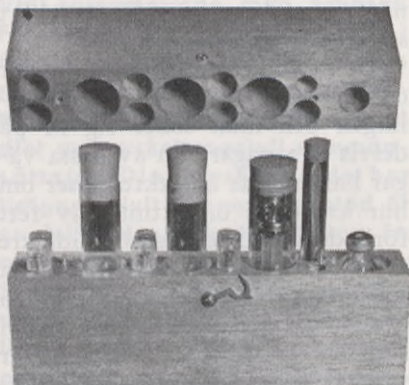
Docent Alvar Svanborg

Eck, att fettfattig diet även kunde ha gynnsam klinisk effekt. Efter-som teori och praktik tycktes peka i samma riktning sökte artikelförfattaren 1960 ett tillfälle att på ort och ställe granska dessa forskares resultat och förvissa sig om att några allvarligare biverkningar av en sådan dietomställning inte behövde befaras.

I samarbete med dr Ingrid Ernest och doc. Erik Linnér samt dietisten Lillian Frick har sedan tre år tillbaka en extremt fettfattig specialdiet prövats vid Sahlgrenska sjukhuset. Vi har i första hand behandlat endast patienter där det uppträtt ögonförändringar som hotat synen. Hos alla patienter har vi iakttagit en tillbakagång eller ett helt försvinnande av vissa synhinneförändringar, nämligen den anhopning av vita, fettrika fläckar

i synhinnan, som är en av de förändringar som kan äventyra synförmågan. Man tycks alltså äntligen ha en möjlighet till behandling av vissa av de sjukdomsyttningar som kan försämra diabetikerns syn. Detta är av utomordentligt stor betydelse. Vi är givetvis mycket glada över denna gynnsamma effekt men måste tyvärr samtidigt konstatera att behandlingen inte tycks ha samma påtagligt gynnsamma effekt på andra diabetiska ögonförändringar.

Man måste understryka att det här rör sig om en synnerligen speciell diet, som helt avviker från gängse dieter. Den ställer mycket stora krav på patienter och kök. Tills vidare kan man använda denna behandling endast i vissa speciella fall, där ögonförändringar av en viss sort utvecklas.

INJEKTIONSETUI

Av trä. Storlek 36×125×200 mm. Med glasrör för 1- eller 2-ml spruta, pincett, sprit och kompresser samt 6 sprutspetsar och plats för två insulinampuller. Praktiskt för nattduksbordet, portföljen eller damväskan. Mot postförskott kr. 16: 50.

VALDEMAR NILSSON

V R Å - Tel. 29

Godsaken som är nyttig för tänderna

*medicinska
tuggummit*

V6 finns nu även i
ekonomiförpackning
om 75 tabletter -
Pris 4:-

Helt sockerfritt

Uppfriskande, välsmakande,
antiseptiskt, lukteliminering
Endast på apotek

Kalorifria SOCKATIN- TABLETTEN

— och SOCKATIN STRÖ för fil-
mjölk, bak, matlagning —
Lösler sig kristallklart i vatten.

**dubbelt så söt
dubbelt så dryg som
någon annan cyklamats
tablett, därför
billigast i pris**

100 st 1:75, 1000 st 13:50, 2000 st 24:-
SOCKATIN STRÖ per burk 3:-

FERTIN FARMACEUTISKA PREPARAT

TELEFON 13003 • VITEMÖLLEGATAN 7 H • MALMÖ

Fru Nancy Eriksson

Av Nancy Eriksson

Ordföranden i Svenska Diabetesförbundet, riksdagsledamoten fru Nancy Eriksson, ger här en rapport från de skandinaviska diabetesförbundens gemensamma sammanträde i Oslo den 26 och 27 oktober 1963.

Från sammanträdet i Oslo

Sverige var representerat av Blekingeföreningens ordförande Yngve Stranke och förbundsordföranden Nancy Eriksson, Danmark av ordföranden dr Hey och bokhandlaren Viggo Stenberg samt ombudsman Oscar Jensen och Norge av ordföranden disponent Ivar Teig-Olsen, dr Wang och redaktör Arild Aasland. Vid middagen kom även kassören Johannsen och fru Lynn från styrelsen i Oslo.

Dagordningen var följande:

1. Invalidersättning och skattebefrielse i Norge.
2. Världsmötet 1964.

3. Den svenska medicinalstyrelsens rapport om diabetesundersökningen i Sverige.
4. Dansk rapport om likartade regler för dietbehandlingen.
5. Märkning och godkännande av »diabetikervaror».
6. Världsmötet 1967.
7. Eventuellt.

Mötet började på lördagen kl. 9.30 i Teig-Olsens villa. Förhandlingarna pågick hela dagen, och på kvällen var alla inbjudna till Teig-Olsen på middag. Diskussionerna fortsatte under denna fram till midnatt.

Dagen efter besöktes det norska barnhemmet för sockersjuka barn, vidare besöktes Munch-museet, och det norska förbundet bjöd på frukost på Holmenkollen.

Punkt 1 innebar en särskild bevärlighet för norrmännen. Man har nämligen fått en särskild statlig ersättning till dem, som är handikappade, men samtidigt har en tidigare mera generell rätt till avdrag i beskattningen för de sockersjuka bundits till just detta handikappbidrag. Om man alltså icke vill betecknas som handikappad, har man inte längre chansen att få skatteavdrag. Problemet är speciellt norskt, i Danmark har man möjlighet att få skatteavdrag ungefär som hos oss, beroende på de lokala skattemyndigheterna. Principiellt har alla tre förbunden den inställningen, att diabetiker *icke* skall betecknas som invalider.

Punkt 2. Världsmötet 1964 diskuterades av två anledningar. Först rent praktiskt angående ländernas representation och transportfrågan. Norge har för närvarande ingen möjlighet att sända någon kongressdelegat. Danmark skulle troligen sända sin ordförande och Stenberg, som är medlem av federationens råd. Beträffande kostnader för ett flygplan från Skandinavien till Toronto hade samma kostnadsuppgifter lämnats till danskarna som till det svenska förbundet. Danskarna hade mycket små utsikter att räkna med ett större deltagande vid sidan om de utsedda delegaterna och var synnerligen imponerade av vår generositet vid

Genèvekongressen att inbjuda läkare utan speciella villkor att mottaga resebidrag till kongressen, något som vi hoppas skall kunna ske även 1964. Förhandlingarna om gemensamma rese-möjligheter skall vidare undersökas.

Den andra frågan var den under punkt 6 upptagna, nämligen om Skandinavien skulle stå som inbjudare till nästa världskongress. Danmark påstod sig ha fått en inbjudan att bli värd för kongressen men såg sig inga möjligheter. Det svenska förbundet, som hade gjort en förfrågan till läkarrådets ordförande, ansåg, att 1970 skulle det vara möjligt och riktigt att ordna en svensk kongress eventuellt med något uppehåll i Danmark för kongressdeltagare, som reser söderut. Intet beslut fattades.

Punkt 3 föranledde en längre redogörelse från den svenska ordföranden om utredningen och följdes av ingående och intresserad debatt. Norge hade redan översatt utredningen till norska och bad att få använda den för egen del, vilket självklart godtogs. Även Danmark skulle vilja ha den som arbetsmaterial och motsåg den tryckta upplagan.

Punkt 4. Det danska förbundet hade utarbetat ett förslag till tre alternativa dieter för diabetiker. Detta hade skett sedan dr Hey kallat kända diabetesläkare och representanter för inre medicin på stora danska sjukhus samt forskare och med dem diskuterat gängse behandling beträffande dieter för sockersjuka. En läkemedelsfirma

hade gjort en dyrbarare utstyrelse för den ena av dieterna. Dessa skickades ut till sjukhus och läkare och skulle tillhandahållas alla patienter, som lämnade sjukhusen. Kostnaderna hade sjukhusen stått för, läkarna hade fått trycket gratis.

Punkt 5 var en mycket angelägen sak för norrmännen. De hade funnit, att märkta diabetesvaror, som kom speciellt från Danmark, inte hade godkänts efter samma regler som de norska. I Norge har det norska förbundet sedan gammalt haft en viss kontroll av sådana varor och även fått en viss inkomst på denna verksamhet. Då den svenska uppfattningen är, att det inte finns speciella diabetesvaror och att det inte är av något intresse att införa allmänheten utpeka vissa varor som särskilt nyttiga för diabetiker, anser, vi, att märkning är en oriktig väg att hjälpa diabetessjuka. I stället vill vi att sortimentet av djupfrysta varor och lämpliga förpackningar av sockerfria varor skall öka, dock utan att utpekas som lämpliga speciellt för den sockersjuka. Läkaren skall alltid ha avgörandet därvidlag. I Danmark har uppfattningen allt mer närmat sig den svenska, och man vill icke där i större utsträckning, än som redan skett, medverka till sådan märkning, som tidigare förekommit rätt ofta i Danmark. Norrmännen fick besvikna finna sig i att vara ensamma om sin uppfattning utan stöd av de andra förbunden.

Under *punkten* eventuellt förekom en debatt, som varade under

hela besöket och gällde lägerverksamhet (norrmännen har skidåkning för barn), folkundersökningar, utbildning och anställning, forskning, försäkringsfrågor, broschyrer och Maranata. I Danmark ställde man sig skeptisk till de höga diabetessiffrorna i Sverige och trodde inte, att diabetes ökat så kraftigt, i Norge beklagade Wang, att läkarintresset för diabetes minskat. Det fanns mycket liten erfarenhet och intresse bland de yngre läkarna. I Sverige har vi den rakt motsatta uppfattningen. Överhuvud taget verkade det svenska förbundet kanske just nu mest aktivt av de tre nordiska förbunden. Tyvärr saknas finländarna i kretsen. De har vid olika tillfällen haft förbindelse med de andra tre förbunden men verksamheten tycks vara mer sporadisk.

Internationella läger tycktes vara för dyrbart för de övriga att planera för. I anställningsfrågan var det svårt att få ett grepp om hur det stod till. Det verkar som om man inte trängt frågan så in på livet.

Frågan om medlemsavgifterna diskuterades. Avgiften var 10 kronor som regel men kunde bli 5 för den, som hade svårt att komma ut med betalningen.

Som slutomdöme om den nordiska kontakten måste tillstås, även när man är som allra mest skeptisk på internordiska och internationella sammankomster, att den gav nya impulser och var nyttig för oss.

Därtill kommer en älskvärdhet hos både det norska och det danska förbundets ledning, som bara det är en upplevelse. Man skulle önska, att flera kunde få erfara den.

Av Bertil Nycander

Civilingenjör Bertil Nycander informerar här om olika sötningsmedel. I artikeln konstateras, att natriumcyklamat blir billigast, då man köper det från en apoteksvarucentral.

Civilingenjör Bertil Nycander

Några synpunkter på sötningsmedel

Det har visat sig att många diabetiker är rådvilla när det gäller frågan om vilket kalorifritt sötningsmedel de skall använda för att få maten smaklig utan att behöva bruka socker. Ända till för cirka 15 år sedan var diabetikern i denna fråga helt hänvisad till sackarin, som var det allena rådande sötningsmedlet. Detta ämne har emellertid den nackdelen att det förutom att vara sött även har en kraftig besk bismak.

I slutet av 40-talet kom emellertid nya sötningsmedel till Sverige.

Gemensamt för de olika preparaten är att de innehåller natriumcyklamat. Detta ämne har när det gäller den söta smaken cirka 50 gånger så stor verkan som socker räknat per viktsenhet. I USA användes också mycket kalciumcyklamat och orsaken härtill är att en del diabetiker med komplikationer där skall ha en »saltfri» kost, dvs. patienterna skall akta sig för grundämnet natrium, som ingår bland annat i koksalt och natriumcyklamat. Då kalciumcyklamatet är dyrare och ytterst få patienter

i Sverige behöver sättas på »saltfri» kost med hänsyn till att man nu har goda natriumutdrivande mediciner, har man ansett att det icke är nödvändigt att rekommendera kalciumcyklamat som sötningsmedel i vårt land.

Billigare på apotek

Då vi nu fastslagit att numera försålda sötningsmedel består av cyklamat eventuellt försatt med en liten del sackarin, frågar man sig om det skall vara nödvändigt att diabetikerna köper de i handeln förekommande dyrbara sötningsmedlen. Svaret härpå är att om det gäller pulverformigt sötningsmedel för matlagning o. dyl., så kan man lika gärna och mycket billigare köpa rent natriumcyklamat i lös vikt på vilket apotek som helst. Priset rör sig om storleksordningen strax över 2 kr per 100 g förutom kostnaden för burk och expeditionskostnader, vilka är konstanta och oberoende av mängden man köper. Priset för 1 kg förpackningar på apotek torde röra sig om ca 19 kr plus oms. Allra billigast köper man natriumcyklamat i 1 kg förpackningar direkt från någon apoteksvarucentral och då blir priset 10 à 12 kr per kg.

Själv har jag köpt en sådan förpackning för tre år sedan för kr 22:50 (priset på preparatet har sjunkit kraftigt sedan dess) och ännu finns hälften kvar av den trots att vi använder den för hela familjens matlagning och en god del av konserverna. Som riktpunkt för doseringen använder vi oss av att 1 ml av pulvret (använd kryddmått!) svarar mot 25 g socker.

Bekvämt med tabletter

För de diabetiker, som vill ha sötningsmedel i kaffe, te o. dyl., kan det vara bekvämare att använda sig av tableterat sötningsmedel. Då man slår tabletter av natriumcyklamat använder man sig vanligen av någon tillsats för att tabletten skall lösa sig snabbare och för att den skall bli så stor att man lätt kan hantera den. Det företag, som ombesörjer tableteringen, tackar givetvis sina kostnader härför och sötningsmedlet blir i motsvarande grad dyrare än det pulverformiga natriumcyklamatet. Ur bekvämlighetssynpunkt är nog många villiga att betala detta högre pris för att slippa tänka på att mäta upp sötningsmedlet vid användningen. Detta kan även gälla vid matlagning.

Sammanfattningsvis vill jag således påstå att kosten för en diabetiker när det gäller frågan om söthet lätt går att få smaklig till en mycket ringa kostnad om man själv köper det rena preparatet natriumcyklamat på apotek eller i större förpackning på någon apoteksvarucentral. Från början bör man dock vara försiktig med doseringen eftersom man vid överdosering kan erhålla en otrevlig bismak av preparatet, som vid användning i rätt mängd helt saknar sådan bismak och går att använda både vid matlagning och bakning.

Prenumerera på
DIABETES

Av Bertil Nycander

Pengar behövs till socialmedicinsk verksamhet

Civilingenjör Bertil Nycander, ledamot av Svenska Diabetesförbundets styrelse, skriver här om sådan socialmedicinsk verksamhet, som Diabetesförbundet och dess lokalföreningar bör stödja ekonomiskt.

Vi behöver pengar till socialmedicinsk verksamhet. Denna tanke gör sig ideligen påmind, när man arbetar med diabetesrörelsens frågor och speciellt dyker den upp på styrelsemötena i Svenska Diabetesförbundet. Våra lokalföreningar samlar genom idogt och beundransvärt arbete in betydande medel, som i allmänhet skänks till forskningsstiftelsen. Självklart är varje bidrag till den medicinska forskningen rörande diabetesfrågor mycket värdefullt eftersom det är denna, som till slut skall lösa sockersjukans gåtor. Lyckligtvis är det inte bara våra små medel som går till forskningen. Staten och försäkringsbolagen t. ex. anslår årligen stora belopp även för diabetesforskning.

När det däremot gäller vår läggerverksamhet för ungdomar med träning i skötseln av diabetes och undervisning härom på programmet, får förbundet inte något ekonomiskt bistånd och likväl måste kolonivistelsen och vintersportverksamheten bidra till att ge ungdomarna sådana insikter, att den bättre skötseln, som följer härav, minskar risken för komplikationer.

En annan socialmedicinsk verksamhet, som borde stödjas av förbundet, är utdelning av stipendier till sjuksköterskor för vidareutbildning i diabetesfrågor. Sjuksköterskorna är nyckelfigurer i diabetesvården, vars effektivitet helt beror på dessas intresse och kunskaper i hithörande frågor. Det är således en mycket angelägen uppgift för oss att bereda dem möjligheter att t. ex. besöka den institution i Danmark, som helt ägnar sig åt diabe-

tesfrågor för att öka deras intresse för sockersjukan.

Ytterligare en idé, som också fordrar pengar, är att utarbeta en verkligt förstklassig brevkurs rörande diabetesfrågor. En sådan skulle kunna användas i studiecirk- lar ute i landet och härigenom sprida praktiskt användbara kunskaper utan att man skulle behöva be- lasta läkarna med föredrag o. dyl.

Dessa reflexioner har gjort att jag vill vädja till våra lokalföre- ningar att låta bidragen gå till ett socialmedicinskt konto inom för- bundet. Vi förstår att utomstående personer helst ger sina bidrag till forskningsstiftelsen, men vi inom diabetesrörelsen bör kunna inse den oerhörda betydelse, som socialme- dicinsk verksamhet har. Om en så- dan verksamhet kunde komma till

stånd i större skala skulle den också väcka intresse hos många utomstå- ende att hjälpa oss att bekämpa sockersjukan genom bidrag till forskningsfonden, varigenom ej heller denna skulle bli lidande på denna verksamhet. Låt oss såle- des följa Hälsingborgsföreningens exempel och skänka pengar till den socialmedicinska verksamheten!

Ny lokalförening

En diabetesförening bildades i de- cember i Lidköping med 26 med- lemmer. Man skall hålla möte var- annan månad. Medlemsavgift skall utgå med 12 kr per år för vuxna och 4 kr för pensionärer och barn.

KUNGÖRELSE

Svenska Diabetesförbundet utlyser härmed 10 st. resesti- pendier à 2.000: — kronor för läkare, vilka önskar delta i den femte internationella diabeteskongressen i Toronto under tiden 20—24 juli 1964. Ansökan om resestipendium skall ställas till Styrelsen för Svenska Diabetesförbundets Forskningsfond, Majorsgatan 10, 2 tr., Stockholm Ö, och vara styrelsen tillhanda senast den 1 mars 1964.

Stiftelsen Svenska Diabetesförbundets Forskningsfond

STYRELSEN

Kenneth Eriksson

AB Winthrop har tillställt oss detta genmäle till professor Erik Mobergs artikel i Diabetes nr 6, 1963, om bl. a. sårrengöring med pHiseHex. Artikeln var betitlad "En varning för felaktig rengöring av sår".

Genmäle från AB Winthrop om pHiseHex

Den artikel som professor Moberg skriver om heter »Praktiska erfarenheter av primär sårbehandling». Författare är dr K.-H. Mayer vid Amerikanska armésjukhuset i München, vilken redovisar 8 års erfarenhet med över 4.000 behandlade sårfall med pHiseHex. Resultaten framlades inför Deutschen Gesellschaft für Chirurgie i München i april 1963.

Professor Moberg säger i början av sin artikel att pHiseHex är en tvålkräm. Detta är oriktigt, då medlet är ett syntetiskt hudrengöringsmedel med samma pH som huden dvs. 5,5. Tvål har pH 8—10. Vidare bör omtalas att pHiseHex som antibakteriellt medel innehåller Hexaklorofen och ej invertsåpa som man frestas tro när man läser hans artikel. Moberg citerar sedan Mayer »en mängd av 1—2 tsk utspätt pHiseHex hålles i såret». Detta är rätt men han underlåter att fortsätta citera Mayer. Där står nämligen »med hjälp av en i vatten indränkt steril duk tvätas därefter såret grundligt, till att börja med endast på ytan, inklusive det närmast angränsande hudområdet. Därefter renspolning. För detta ändamål använder vi steril *fysiologisk koksaltlösning*».

Professor Moberg säger sedan att han fått mottaga remissfall, där man använt pHiseHex eller andra desinfektionsmedel. Här vill man givetvis veta hur många fall han baserar sin artikel på samt om pHiseHex har använts enbart eller i kombination med tvål, sprit eller andra desinfektionsmedel.

Mayer har behandlat över 4.000 fall och säger följande: »Försto-

rade, hypertrofiska ärrbildningar iaktogs ej i något av fallen. Inga allergier eller irritationssymtom iaktogs.»

Professor Moberg omtalar vidare att man vid handkirurgiska kliniken i Göteborg använder för tvättning och rengöring av sårets omgivning endast vanlig vit tvål under 10 minuter enligt en metod av bl. a. Koch i Chicago (Surg. Gynecol. and Obst. 76, 1943). M. a. o. en 20 år gammal metod. Dessvärre, säger han sedan, kan icke hindras att något av tvättvatten (tvål) från omgivningen kan komma ner i såret, vilket givetvis icke är helt oskadligt för vävnaderna. Efteråt sköljes såret med Ringers lösning.

Här gäller det alltså två metoder. Dels den metod som används vid handkirurgiska kliniken i Göteborg där tvåltvättvatten kommer ner i såret. Därefter sköljning av såret med Ringers lösning. Dels Mayers metod, där man rengör såret med pHiseHex och därefter spolrar såret med koksaltlösning. Vari ligger då skillnaden? Mayers metod är ett led i riktning att motverka nosokomials infektioner. Hur många patienter blir t. ex. tvättade med samma tvål vid handkirurgiska kliniken i Göteborg? Kan denna tvål hållas fri från bakterier?

Här kan det vara på sin plats att hänvisa till medicinalstyrelsens cirkulär nr 14 (28/2 1963). Man refererar där till Kjellander och Nygrens artikel i Svenska Läkartidningen nr 29/1959 »Kan tvål sprida smitta?» och säger bl. a.: »Det är således visat, att patogena

bakterier mycket väl kunna spridas med tvål, såväl fast som flytande.»

Att idag hålla samma aseptik som för 20 år sedan är väl knappast att rekommendera. På den tiden fanns t. ex. ej de antibiotikaresistenta stafylokokker som idag är så vanliga inom sjukvården. Om patienten ej skall få nosokomials infektioner med därtill hörande förlängd vårdtid måste aseptiken idag vara rigorös och hygienien hög genom tillämpning av moderna metoder.

C.-G. Carpel

DIABETESVÅRDEN...

Forts. från sid. 3

detta. Resebidrag och annan ersättning till både sjuksköterskor och andra specialister såsom tandläkare, dietister, fotspecialister, som är i kontakt med diabetiker som patienter, skulle vara mer än räntabla.

Påspätt och uppfriskat kunnande skulle omedelbart sätta spår i vården.

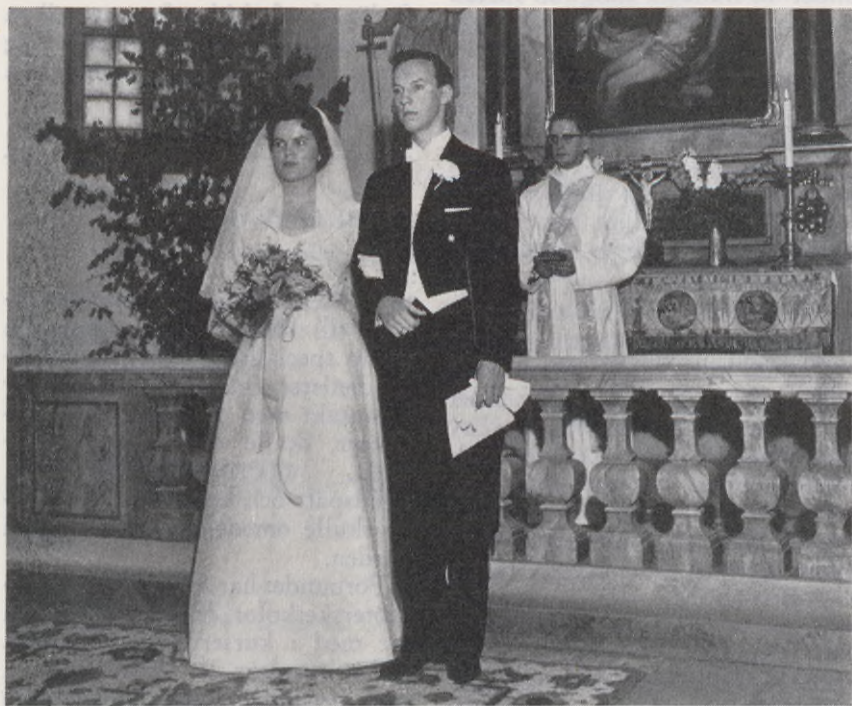
Förbundet har frågat några sjuksköterskeskolor hur mycket man tar med i kurserna om diabetes. Och vi undrar, är läroböckerna i takt med tiden? Läser man kanske något bredvid kursen, är Larssons och Anderssons böcker kända? Kanske skulle förbundets lilla »broschyr» (Diabetes nr 1, 1964) vara till nytta?

Vi skall senare redovisa, vilka svar vi får från skolorna på dessa frågor.

Waiery Eriksson

Av Åke Roos

Socionom Åke Roos skriver här om de problem som äktenskap och havandeskap kan medföra för diabetiker. För huvudparten av sakuppgifterna i artikeln - som en gång tidigare presenterats i Diabetes - svarar dr Bo Andersson vid Södersjukhuset i Stockholm.

Diabetes, äktenskap och havandeskap

Begreppen sexuella funktioner, äktenskap och havandeskap representerar problemkomplex, som ofta kommer i skymundan i den socialmedicinska debatten kring diabetes och diabetiker, men man kan likväl förmoda att dessa faktorer har ett stort intresse för åtminstone alla yngre sockersjuka.

Vad sexualiteten beträffar säger dr Bo Andersson att de sexuella funktionerna sällan är nedsatta vid en välskött diabetes. Det förekommer dock att puberteten blir försenad, och impotens torde vara något vanligare hos sockersjuka än hos män i allmänhet. Ibland kan en impotensstörning vara ett tidigt symtom på diabetes.

Giftermål?

Kan en sockersjuk person gifta sig? Ja, naturligtvis, sjukdomen utgör inget hinder. T. o. m. två diabetiker kan gifta sig med varandra, bara de inte sätter barn till världen.

Mera komplicerad är frågan om havandeskap, vilket läkarna ibland måste avråda sockersjuka från. Riskerna vid en grossess kan uppdelas i tre punkter: faran för dåliga arvsanlag, risken för modern och risken för barnets liv.

Ärftligheten

Beträffande ärftlighetsrisken poängterar dr Bo Andersson, att två diabetiker aldrig får skaffa barn tillsammans. Han avråder också bestämt från barnafödande, då den ene maken har sockersjuka och den andre — utan att själv vara

sjuk — har en riklig förekomst av sjukdomen i sin släkt. I andra fall finns det däremot inga bevisbara risker för att barnet skulle ärva sjukdomen eller påvisbara sjukdomsanlag.

Risken för modern

Faran för den sockersjuka modern är numera ganska liten. Det är egentligen bara vid avancerade kärlskadador (senkomplikationer) som man bestämt varnar för graviditet. I övriga fall ges det inga belägg för att en grossess skulle medföra någon varaktig försämring av moderns hälsa.

En *tillfällig* försämring, som bl. a. visar sig genom ett ökat insulinbehov, är däremot vanlig under havandeskapets senare hälft. Dr Andersson säger här:

— Såväl modern som läkaren har ett stort ansvar under denna tid. Täta läkarbesök måste göras. Insulinprotesen måste ofta ändras. Det är förresten inte bara insulinbehovet som i allmänhet ökar, utan hela sjukdomen ändrar karaktär och blir ofta slängig och svårstyrd.

I samband med förlossningen sker i gengäld en plötslig förbättring, och omedelbart efter nedkomsten måste man i regel minska insulin dosen. (Det är självfallet viktigt att BB-läkarna har kännedom om detta, så att man undviker onödiga insulinchocker.)

Efter någon vecka återgår sjukdomen till sin »vanliga» svårighetsgrad, som den hade före grossessen.

Kejsarsnitt

Faran för den sockersjuka modern är således mycket måttlig, men risken för hennes barn, för barnets liv, är fortfarande ganska stor, och dr Andersson konstaterar, att man även vid en välkött diabetes tvingas »räkna med en avsevärt ökad barnadödlighet före, under och strax efter förlossningen. Man kan sålunda litet tillspetsat uttrycka saken så här: diabetes innebär ett hot för barnet vid födel- sen, medan det däremot icke inne- bär nämnvärt ökad risk för modern.»

Risken för barnet tilltar kraftigt de sista veckorna före den beräk- nade nedkomsten, bl. a. beroende på att diabetesmödrars foster ofta är ovanligt stora. För att rädda barnet provocerar man ibland fram en för tidig födsel tre, fyra veckor före den beräknade tiden. Detta kan ske med hjälp av in- sprutningar eller tabletter — eller också kan man tillgripa kejsar- snitt. Vilket sätt man väljer beror på den medicinska bedömningen i det enskilda fallet.

Omedelbart efter nedkomsten måste barnet tas om hand och skö- tas mycket omsorgsfullt som alla för tidigt födda. Det bör tilläggas att det i de flesta fall går lyckligt, åtminstone om samarbetet är gott mellan patient, diabetesläkare och gynekolog. Skulle det trots allt gå galet slutar det oftast med bar- nets död i samband med förloss- ningen — ett levande men stym- pat eller defekt barn behöver dia- betesmodern inte frukta för.

Legal abort

För att avbryta olämpliga ha- vandenskap hos diabetiker tillgri- per man ibland legal abort. Sådan beviljas ganska sällan på medicinsk indikation — alltså med den motiveringen att ett fullföljande av graviditeten och en normal förlossning skulle innebära fara för moderns liv eller hälsa. Det sker egentligen endast vid de tidi- gare nämnda svåra kärlskadorna, och då kombineras aborten natur- ligt nog ibland med sterilisering.

Vanligare förekommande är abort på eugeniska indikationer, som tillgrips av arvsbiologiska skäl, då föräldrarna har en svår diabetesbelastning i släkten.

Diabetiker!

— gör som sockersjuka över hela världen, använd HELINOS injektionspistol för smärtfri injektion!

● det cylindriska ansättningsstödet spänner huden kring injektionsstället och nålen slås blixtnabbt in till rätt djup — även när det gäller den mest för- hårdnade hud.

● kanylen är synnerligen hållfast och kan aldrig lossna av sig själv.

● steriliserbar utan isärtagning.

● vid förslitning behöver endast glas cylindern ut- bytas.

● tättslutande metallbehållare underlättar den hy- gieniska förvaringen

● enklare att sköta än en vanlig spruta och ger garanterat smärtfri injektion

Godkänd av Sv. Diabetesförbundet
OBS. Nyhet! Praktisk plastfot.

Säljes genom apotek, sjukvårdsaffärer, Sockersjukas
Föreningar eller direkt från

HELINOS AB

Kirurgiska Instrumentfabriken,
SKÄRHAMN.

Tel. Varekil 702 24

Malmö- föreningens barnkoloni i Höllviksnäs

Som framgår av annons i detta nummer av Diabetes kommer Malmöföreningens barnkoloni, Lindgården, Höllviksnäs, att sommaren 1964 hållas öppen under två perioder.

Under varje period kan 20 barn mottagas, och under sistlidna sommar var kolonin fullbelagd. Anläggningen på Falsterbonäset består av en huvudbyggnad och ett särskilt sovhus för barnen. På den stora och vackert bevuxna tomten kan man leka och rasa, de mindre barnen kan roa sig med gungor och karuseller och de äldre sporta eller spela miniatyrgolf. Vid lämplig väderlek badas i Östersjön.

Genom generösa bidrag från enskilda fonder och stiftelser — bl. a. erhöles i december 5.000 kr från Jerringfonden — har föreningen de senaste åren kunnat genomföra en förbättring av byggnaderna, både in- och utvändigt. Man har dessutom kunnat komplettera inredning och utrustning. Under vårens lopp kommer viss ombyggnad att ske av huvudbyggnaden. Intill sjuksköterskans rum på andra våningen finns en större altan. Genom

överbyggnad av denna kan man där inrätta två sjukrum för barn jämte toaletterum. Det har nämligen under årens lopp visat sig vara en brist, att man inte haft sjukrum i huvudbyggnaden. Månget barn grips av naturlig oro, när det lämnar hemmet. Då sockersjukan blir labil genom denna oro eller genom infektionssjukdomar, måste barnet hållas under ständig och noggrann observation. Detta kommer lättare att kunna ske nu. Medel finnes, byggnadstillstånd är beviljat, och man sätter igång ombyggnaden när våren kommer.

Föräldrar kan alltså med största förtroende sända sina barn till den förnämliga anläggningen, i synnerhet som man även under denna sommar kommer att ha samma läkare och föreståndarinna som under de föregående åren. Kolonins läkare är diabetesspecialisten, docent Gunnar Engleson, Barnsjukhuset, Lund, och föreståndarinna blir leg. sjuksköterskan, fru Majken Ström, Malmö, som har stor erfarenhet av diabetesbarns kolonivistelse. Barn från hela landet i åldern 5—13 år är välkomna.

Kolonianordnaren, Helge Ljungdell, Celsiusgatan 4 B, Malmö Ö, tel. 243 43 (efter kl. 17) lämnar beredvilligt alla upplysningar. Anmälan senast den 20 maj, men gärna så snart som möjligt. — Vistelsen kan i de flesta fall bli kostnadsfri.

H. F.

Annonsera i
DIABETES!

Sommarläger i Nordanede för diabetessjuka ungdomar

Snart är vi framme vid en — som vi hoppas — varm och skön sommar. Därför vill vi redan nu meddela att sommarläger i Svenska Diabetesförbundets regi kommer att anordnas under tiden juni—augusti å Diabeteshälsan i Nordanede, Medelpad. Lägret står öp-

Varning!

Sunco Strö, ett cyklamatsötat socker, lanseras i dagarna av AB Sunco, Södertälje. Produkten är avsedd för personer som vill reducera sitt kaloriintag. Produkten är *inte* avsedd för diabetiker, då den innehåller 97,5 % vanligt socker.

pet för diabetessjuka ungdomar i åldern 12—21 år. För att utvärdera intresset för lägret ber vi Er att redan nu och *senast den 1 maj* inkomma med anmälan, som kan göras å nedanstående blankett. Denna anmälan är på intet sätt bindande — vi önskar endast få en uppfattning om hur många ungdomar som kan tänkas vilja delta i lägret.

Till SVENSKA DIABETESFÖRBUNDET

Majorsgatan 10, Stockholm Ö

Undertecknad är intresserad av att delta i förbundets sommarläger 1964.

..... den 1964

.....
Namn

.....
Adress

.....
Postadress

Födelseår:

Tfn:

**FRISK
LÄSK**

Dietic

**UTAN
SOCKER**

Ni måste smaka den härligt friska frukt-läskan DIETIC, tillverkad helt utan socker — sötad med cyclamat. Smaka DIETIC, det blir Er nya favorit-läsk!

**EN
ROBERTS
PRODUKT.**

FRÅN VÅRA FÖRENINGAR

BLEKINGE

De möjligheter som för närvarande står till buds för en riktig och av kompetent personal utförd fotvård är ganska få, om inte helt obefintliga. De sockersjuka anser att denna detalj är mycket betydelsefull för dem och att dylika vårdmöjligheter borde komma till stånd vid samtliga polikliniker, där diabetiker behandlas. Detta skulle kunna komma att undanröja mycket lidande, ja, kanske kunna rädda liv.

Om detta talade överläkaren vid Karlskrona lasarett, docent Nils Andersson, vid länets sockersjuka-förenings välbesökta möte i Folkets hus, Karlskrona, i november.

Docent Andersson inledde med att omtala att den av föreningen gjorda hemställan till landstinget om anställning av fotvårdsspecialist vid lasarettet nu givit resultat.

Under 30-talet tillkom den s. k. fria kosten. Frikosten åstadkom under 40-talet mycken strid inom

Hällungens sommarhem i Bohuslän

För sockersjuka barn i åldern 5—11 år, är i år öppet under två perioder
11/6—9/7, 10/7—7/8

I mån av plats kan barn få delta i båda perioderna.

Vistelsen är som regel kostnadsfri då bidrag kan erhållas från stat och kommun samt vissa fonder. För barn bosatta *utanför* Göteborgs stad och Göteborgs och Bohus läns landstingsområde *erfordras ansvarsförbindelse för kostnaden.*

Läkare: Doc. Sven-Erik Fagerberg.

Ansökningsblanketter och övriga upplysningar kan erhållas av fru Märta Holmberg, Ekedalsgatan 6, Göteborg V. Tel. 12 91 69.

Sista anmälningdagen den 23 april.

Svenska Läkarsällskapet. Genom undersökningar med olika patientgrupper med frikost och reglerad kost kom man fram till att den senare gruppen hade betydligt färre komplikationer. Härigenom kom man att inse värdet av en reglerad kost.

Genom dessa händelser påvisas hur man så länge som möjligt skall undgå kärlförändringar med därav följande komplikationer i fötter och ben som följd. Förebyggande behandling kan bestå i att inte använda olämpliga skodon, som är för små och medför hudförhårdnader under fötterna eller uppkomst av liktornar. Gummistövlar är för lufttäta och skall användas endast när väderleken så fordrar. Ej heller för trånga strumpor får användas. Fotsvamp börjar mer och mer förekomma, varför man inte bör använda gemensamma tofflor eller gå barfota i samma rum, om någon familjemedlem har sjukdomen.

Renlighet är av största betydelse. Vanlig fottvättning med användandet av de nya syntetiska tvålmedlen är klart överlägsen när det gäller att sterilisera huden. Denna behöver kanske ibland infettas med någon lanolinhaltig kräm. Naglarna skall regelbundet tvärklippas kort samt skrapas på ovansidan för undvikande av s. k. nageltrång. Förhårdnader och liktornar behandlas med salicylpreparat och får ej skäras bort med kniv. Sår på fötterna läker sämre på en diabetiker. De skall alltid anmälas för läkaren vid sockerkontroll.

Docent Andersson hoppades att den vid lasarettet nyanställda fot-

vårdssköterskan framåt vårkanten skulle kunna komma till ett möte och ge direkta och konkreta råd, om hur man skall förfara i de aktuella fallen.

Efter föredraget blev det frågestund, varvid mötesdeltagarna erhöll svar på sina problem. För föredrag och frågestund avtackades docent Andersson med starka applåder.

Filmen »Urinanalyser för diabetiker» visades även vid mötet. Härvid fick man noggrant och lättförståeligt se hur snabbt och lätt man med hjälp av Clinitest-reagetter kan utföra en riktig och mycket viktig självtestning av sin sockersjuka.

Två lotterier såldes med utmärkta vinster, skänkta av hr E. Larsson, fru E. Pettersson och föreningens sycirkel. För musiken under kaffesamkvämet svarade 12-årige medlemmen och pianisten Örjan Hansson. Fem nya medlemmar inskrevs.

*

Sockersjuföreningen har haft julfest för sina medlemmar med familjer och vänner i Folkets hus, Karlskrona. Efter det att Björkbloms trio inlett med musik hälsade festkommitté- och lekledaren Knut Andersson 160-talet festdeltagare i alla åldrar välkomna, varefter skicklige dragspelaren Albert Mazetti startade julgransdansen.

Sedan blev det servering av läskedrycker, saft och kakor för barnen och kaffe för de vuxna. Tomtefar, alias Yngve Stranke, delade ut gottpåsar och hattar till barnen. Sjuåriga Lisbeth Pettersson inledde barnens framträdanden med att

Ni
som
måste
undvika
socker

bd

- eller håller diet av annan orsak

njut av osockrade SMÖRGÅS-RÅN, som är gott i många sammanhang, t. ex. till kaffet eller teet — härliga, fräsiga RÅN från ÖREBRO KEX. Endast cirka 10 kalorier i varje stort rån. Har Ni prövat ÖREBRO SMÖRGÅS-RÅN med ett tunt lager smör och osockrad marmelad? Underbart gott!

SOMMARKOLONIVISTELSE

för sockersjuka barn

anordnas av Diabetesföreningen i Malmö m. o. på

Lindgården, Höllviksnäs

Två perioder: 16 juni—14 juli och 16 juli—13 aug.

I mån av utrymme kan plats ev. beredas under bägge perioderna.

Ålder: 5—13 år.

Läkare: Docent Gunnar Engleson, Lund.

Föreståndarinnan: Leg. sjuksköt. fru Majken Ström, Malmö.

Upplysningar samt anmälan, *senast den 20 maj*, till:

Instrumenttekniker Helge Ljungdell, Celsiugatan 4 B, Malmö Ö, tel. 040/243 43 (efter kl. 17) eller docent Gunnar Engleson, Barnsjukhuset, Lund, tel. 0412/171 00.

sjunga »Det strålar en stjärna». Bananer och annan frukt serverades.

Lekledaren höll hela tiden stämningen i topp bland både små och stora. Sålunda var det bl. a. lagtävlingar i apelsintransporter med hakan, parvis dans med ballongkrossning och så förstås ändå mera dans.

GÖTEBORG

Diabetesföreningen i Göteborg m. o. hade onsdagen den 13 november 1963 sitt höstmöte i Folkets hus, där ordföranden Lars Westlund kunde hälsa ett 75-tal medlemmar välkomna. Mötet beslutade att till socialmedicinsk verksamhet anslå 1500 kr och till Hjälpfonden 500 kronor. Från Hällungens sommarhem rapporterade herr Rune Johansson.

I pausen serverades kaffe och smörgås, under det att Margot och Sven Björklund spexade, sjöng och spelade på sitt dragspel under livliga applåder från mötesdeltagarna. Herr Westlund tackade med blommor två avgående styrelseledamöter, fru Ann-Mari Wastenson och herr Rune Johansson. Under de senaste 15 åren har dessa båda setts på någon plats i styrelsen; herr Johansson har även under ett antal år suttit med i förbundsstyrelsen.

Som avslutning på ett lyckat möte kunde ordet överlämnas till fru Ulla Törner från AB Meda i Göteborg som visade filmen Urinanalyser för diabetiker, varefter hon höll ett föredrag om Clinitest reagentter.

*

Föreningens sedvanliga julfest

för barnen hölls i Göteborgs stads lunchrum i Mässhuset, där barnen fick leka och dansa runt granen och äta så mycket glass de orkade. Sedan kom tomten, och det blev ju kvällens höjdpunkt, då alla barnen fick en stor julklapp var.

E. J.

UPPSALA

Uppsala Sockersjukeförening, som i april ändrade sitt namn till Uppsala Diabetesförening, har under året haft följande styrelse: Ordf. Siv Pålsson, v. ordf. Ingegerd Allgulin, sekr. Anders Ingemarsson, v. sekr. Ingrid Eriksson och kassör Henry Eriksson.

Föreningen har skaffat andelar i en lokal, som drivs av Handikapporganisationernas Centralkommitté. Denna lokal har förutom ett samlingsrum för 80 personer, sammanträdesrum, expeditjonsrum och kök. I denna lokal har föreningen sina möten och sammanträden samt en gång i månaden mottagning, varvid bl. a. försäljning av sprutor, nålar och sötningsmedel äger rum.

Vårutflykten, som skulle ha gått till Gävle och Furuvik, måste tyvärr ställas in på grund av alltför få deltagare. Däremot kom det omkring 25 personer till en svamputflykt i början av oktober. Trots att resultatet av svampplockningen inte blev det bästa, gjorde det vackra höstvädret att alla blev mycket nöjda med sin söndag.

Den 8 november hade föreningen en demonstration av Clinitest. Det var fru Ulla Törner, som gav goda råd för skötseln av diabetes med

TOOMINGS

*goda osötade matbröd
från eget bageri*

RÄGBRÖD: bondlimpa, estnisk surlimpa, tyska limpor.

VITBRÖD: polsk limpa, grahamslimpa, brödschen.

Levereras över hela landet i väl sorterade affärer.

Butik i Hötorgshallen, Stockholm

Fråga efter

TOOMINGS

osockerade matbröd!

Ordertelefon Sthlm 79 15 60 — 61

HUVUDVÄRK?

ALBYL
hjälp

OSÖTAD
ketchupkryddad

SLOTTSS

tomatpuré

Tidningarnas matskribenter är eniga om, att Slotts tomatpuré är den bästa, som för närvarande finns i sitt slag. Varudeklarerad.

Kungsvägen till godare mat

OSÖTAD, ketchupkryddad — väsentliga fördelar både ur kalori- och smaksynpunkt.

Slotts tomatpuré är något av en trollstav vid matlagningen för en experimentlysten husmor.

Gör ketchup själv!

Blanda 3 msk puré, 1 msk vatten och något sötningsmedel (motsvarande 1 tsk socker).

... och härlig juice!

Blanda 1 burk puré med 4 burkar vatten.

Alingsåsföreningens styrelse: fr. v. Hans Andersson, Hans Olofsson, föreningens ombudsman Alf Gustafsson, ordf. Axel Ekberg, Erland Josefsson och Signe Pettersson

hjälp av självtest. Efter fru Törners föredrag visades filmen »Urinalyser för diabetiker». Efteråt serverades kaffe varvid en av stadens livsmedelsfirmor bjöd på smakprov ur sitt rikhaltiga diabetessortiment. Inte mindre än ett 70-tal personer hade infunnit sig, och föreningen fick 9 nya medlemmar.

Föreningens traditionella julfest ägde rum den 6 december. Som inledning sjöng några barn lucivisor. Senare underhöll den i Uppsala välkände Lennart Måg, medan kaffe serverades.

ALINGSÅS

Diabetesföreningen i Alingsås med omnejd hade på höstkanten ett samkväm i Alingsås Folkets hus där ett 40-tal medlemmar och in-

tresserade hade mött upp. Föreningens ombudsman, hr Alf Gustafsson, hälsade dessa välkomna och särskilt då kvällens gäst, fru Ulla Törner från AB Meda i Göteborg.

Fru Törner höll under kvällens lopp ett mycket uppskattat och lärorikt föredrag om hur den sockersjuka själv kan kontrollera sin sjukdom med Clinitest. Tidningen »Råd till patienter med Diabetes» delades ut i samband med demonstrationen. 20 brevmärken såldes också under kvällen. Efter allsång och dragspelsmusik av hr Erland Josefsson bjöds det på kaffe, där det serverades osockrade kakor, bullar och tårta. Samkvämet avslutades av hr Gustafsson, som på de närvarandes vägnar tackade fru Törner för hennes föredrag.

Viktig information om A-PLUS

*Nu finns dom i handeln
de i pressen omtalade s. k.*

TANDVÄNLIGA A-PLUS konfektyrerna

Kungen av Danmark • Blandade syrliga • Polka • Menthol & Honung • Klubbor i olika smaker

Benämningen »tandvänliga» A-PLUS konfektyrer grundar sig på den väl underbyggda vetenskapliga uppfattningen, att syrabildningen på tänderna bl. a. ur socker är ett av de viktigaste kariesframkallande orsakerna.

Diabetiker! A-PLUS består just av en sådan »kolhydrat» som anses lämplig genom att den endast långsamt omvandlas till socker. I näringshänseende får den betraktas som kolhydrat.

AB SMEDBY KONFEKTYR

SMEDBY

ACT PRODUKTER AB

ALINGSÅS

Cyklamin Söttningsmedel

Köp det rena kalori- och sackarinfria söttningsmedlet som är c:a 50 gånger sötare än sockret.

Till marknadens billigaste pris. Obs. Ytterligare billigare.

Cyklamin tillhör Cyclamatgruppen och säljes efter vikt. Det är riktigtast så.

Förpackningar:

Praktiska ströburkar av plast	100 gram kr.	3: 60	lika med 5 kg socker
Ekonomiburkar	500 » »	14: 50 » »	25 » »
»	1000 » »	26: — » »	50 » »

Tiosidigt recepthäfte å sockerfria bakverk och rätter följer varje order. Cyclamin passar för diabetiker och alla som vill hålla vikten nere.

Med varje ekonomiförpackning följer gratis en ströburk av plast.

Rabatt vid samköp. Sändes mot postförskott till enskilda och enligt överenskommelse till Diabetesföreningar.

AB CARDAMIN - Alingsås

tel. 0322/141 77 växel Fabriken 0322/157 48

en livsmedelsindustri — i takt med tiden

BORÅS

Borås Diabetesförening hade måndagen den 9 december anordnat en luciafest på Park Hotell. Ett 60-tal medlemmar hade mött upp för att fira Luciadagen, om än lite för tidigt. Pastor Hedberg från Sandhult hade anmält förhinder på grund av olyckshändelse. I stället skötte komminister Rydberg den korta andaktsstunden. Därefter blev det sång till pianoackompanjemang av Monica Andreasson, och sedan följde kaffedrickning. Efteråt släcktes de elektriska ljusen och endast levande ljus brann när Lucia med tärnor intogade. Lucia var Lena Svensson, tärnor Solveig Andreasson och Birgitta Borg. Efter Lucia-ceremonierna vidtog dragning i två amerikanska lotterier med 100 lotter i vardera. Vinsterna bestod av skänkta saker av våra medlemmar. Ytterligare en dragning verkställdes, på 300 försålda lotter. Vinsten bestod av en filt, skänkt av fru Cullgrav. Oen vanns på nr 75 av fru Gerda Johansson, Alingsåsvägen 14, Borås.

Ordf. Sven Karlsson avslutade mötet med ett tack till samtliga som hade medverkat och gjort kvällen till en verklig högtidsstund, väl värd att minnas. Efter mötet sammanträffade styrelsen och beslöt att sända julblommor till några svårt sjuka medlemmar.

Eric Tengling

SÖDERTÄLJE

Diabetesföreningens i Södertälje uppskjutna höstmöte hölls söndagen den 8 december i Folkets hus.

Mötet öppnades med musik av herr Nordeman med dotter som spelade »Tomtarnas paradmarsch».

Diabetesföreningens ordf. A. Gustavsson hälsade medlemmarna välkomna och informerade beträffande dagens möte.

Parentation hölls över de 8 medlemmar, vilka avlidit efter årsmötet, varvid Nordemans spelade och sjöng »Tonerna» av Sjöberg.

Under mötesförhandlingarna omnämndes bl. a. de barn, vilka genom föreningens verksamhet haft fri vistelse på Torsmogården i Dalarna under sommaren. Föreningens arbete för detta hade givit gott resultat.

Gåvor till julen skulle även i år överlämnas till behövande medlemmar. Föreningen anslog ett bidrag på ca 400 kr.

Även detta år beslöts att föreningen skulle lämna bidrag till Diabetesförbundets Forskningsfond och Hjälpfond. Summan 600 kr anslogs för 10:e gången. Ordföranden framförde sitt tack till alla som hjälpt föreningen i dess verksamhet och nämnde särskilt givare till »Carl Wahlbergs minne».

En ekonomisk rapport lämnades av kassör R. Andersson och denne tackade också för det stöd styrelsen fått vid ordnandet av höstmötet.

Ordf. avslutade mötesförhandlingarna med att hälsa alla medlemmar välkomna till årsmötet i mars, då han hoppades att fler medlemmar skulle hörsamma kallesen.

Efter mötet kom Lucia med tärnor och sjöng luciasånger varefter v. ordf. Sven Granberg sjöng »Liksom vita stjärnor».

Sockersjuka och korpulenta

VET NI att Etabl. Gringoire är Frankrikes äldsta och största fabrik för tillverkning av Biscottes au gluten (goda rostade glutenbröd pris 8 öre st.). Biscottes au gluten rekommenderas av läkare för sockersjuka och korpulenta.

Biscottes au gluten levereras till sjukhus, vilohem, hotell m. m. Finnes hos 1:a kl. livsmedelsaffärer. Fr. Ystad till Kiruna i alla Tempobutiker.

Engros från

NORDISKA KOMPANIET AB, Stockholm
NK-LIVS, Kungsgatan och Foresta
TUBBIN & MELANDER AB, Norrköping
m. fl.

AB FRUKTCENTRALEN PERCY F. LUCK HAB

Stor sortering av diabetesartiklar, bl. a. *Konfektyrer, Fruktkonserver, Sylt, Saft, Marmelad, Kex* och *Glace*.

Finnes speciellt i följande butiker:

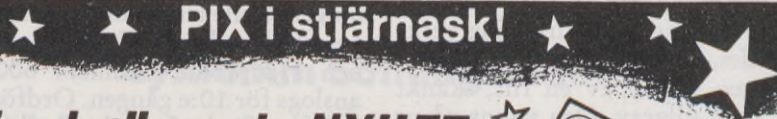
FRUKTCENTRALEN

Karlavägen 46 Birger Jarlsgat. 21
Vasagatan 8 Fridhemsplan 18
Vällingby Centrum Farsta Centrum
Jakobsberg Centrum

PERCY F. LUCK

Götgatan 83 Högdalen (Spårv.hus.)

Huvudkontor: Upplandsgat. 81
Telefon: växel 22 55 20

Epokgörande NYHET på svenska tablettmarknaden

Efter intensiv forskning och i samarbete med världsomspännande läkemedelsföretag presenterar nu PIX en ny halstablett av lakritstyp.

★ Innehåller ej socker, dvs utan sockertillsats.

Däriigenom har en betydande riskfaktor för framkallande av karies vid tablettkonsumtion eliminerats.

★ Medicinsk sammansättning — välgörande vid halsirritationer.

★ Uppfriskande, dämpar retningskänsla i mun och svalg.

★ Behagligt lindrande och lenande vid hosta och heshet.

★ Kalorifattig — innehåller högst 20 kalorier per ask.

★ Fördrages även av diabetiker.

Begär
PIX i stjärnask!

PIX
halsspecialisten

PIX AKTIEBOLAG • GÄVLE

Guldmedal | Sacramento 1961

Efter kaffet med lämpligt bröd och tårta höll herr Dahlström ett intressant föredrag med färgbilder från »En resa i Ryssland».

Det 40-tal medlemmar som trots julbrådskan hörsammat kallelsen var mycket nöjda med programmet.

Södertäljeföreningen kan inför det nya året se att dess verksamhet, trots sjukdom och tidsjäkt, givit ett gott resultat som bådar gott inför 1964 års 10-årsjubileum.

MALMÖ

Diabetesföreningen i Malmö m. o. höll höstens andra föreningsmöte den 29 oktober.

Vid mötet, som samlat ett 50-tal deltagare, hälsade ordföranden, docent Gunnar Engleson, välkommen. Föreningen har under året haft glädjen mottaga många och generösa gåvor till sitt skötebarn, barnkolonin Lindgården, och vid mötet överlämnade en föreningsmedlem, fru Gerda Johansson, Malmö, 1000 kronor och Kamratföreningen Reuter, Malmö, likaledes 1.000 kronor till kolonin. Ordföranden framförde föreningens varma tack.

Därefter höll konsulenten Ulla Törner föredrag om hur man snabbt och säkert kan kontrollera sitt urinsocker med hjälp av Clinitest. Vidare föremkom visning av filmen Urinanalyser för diabetiker samt kaffesamkväm.

Den traditionella julfesten firades söndagen den 8 december. Närmare 200 personer hade kommit till Siriusordens lokaler, där unga och gamla roade sig hjärtligt. De gamla jullekarna dansades av hjärtans lust till en utmärkt orkester.

Festens vackraste inslag var det stämningsfulla luciåtåget, men det mest uppskattade — åtminstone av de yngre — var uppträdande av trollkarlen Hector el Neco, som förbryllade genom sina eleganta konster. Många varor och vackra handarbeten hade skänkts till lotterier och försäljning.

HÄLSINGBORG

Diabetesföreningen i Hälsingborg med omnejd har efter en tids uppehåll återupptagit sina månadsmöten. Nyligen kunde föreningen hälsa tre nya medlemmar välkomna, och två blivande sjuksköterskor gästade sammankomsten för att få informationer om verksamheten.

Föreningen beslöt att av varulotteriets medel skänka ytterligare 1.000 kr. till förbundets verksamhet. Fru Elsa Liljeblad visade film från olika platser i landet.

KRISTIANSTAD

Den 26 oktober hade Kristianstads ortens diabetesförening ett stort upplagt upplysningsmöte för sockersjuka. Några experter på olika områden hade ställt sig till förfogande. Sålunda medverkade docent Sven Nilsson, Kristianstad, i egenskap av invärdesmedicinare och specialist på diabetes, skoldirektör Axel Kroon i egenskap av skoladministratör och landstingsman samt byrådirektör Arne Westergren från länsarbetsnämnden som specialist på arbetsmarknadsfrågor.

Från föreningens sida deltog dess ordf. stadskamrer Kurt Eriksson och kassören linjemästare Bertil Persson. De sistnämnda ställde frå-

gor med utgångspunkt från den utredning som diabetesspecialisten dr Bo Andersson vid Södersjukhuset i Stockholm verkställt på uppdrag av medicinalstyrelsen.

Föreningens frågeställare tog upp en rad av dessa problem och fick dem belysta ytterligare. Av debatterna framgick att förhållandena för diabetikerna f. n. är relativt goda och att den kliniska vården på Kristianstads lasarett inte lämnar mycket övrigt att önska.

Direktör Westergren framhöll vid ett par tillfällen med skärpa att diabetikerna inte var något problem på arbetsmarknaden och att de på de allra flesta arbetsområden var så lämpade som andra.

Skoldirektör Kroon tryckte bl. a. på att de tidigare förekommande hindren för sockersjuka ungdomar att vinna inträde på vissa utbildningsanstalter var borta.

VÄXJÖ

En storslagen gåva till diabetesforskningen överlämnades den 6 oktober i Växjö, då Kronobergs läns sockersjuförening överräckte 3.000 kr. till förbundet genom fru Nancy Eriksson, Stockholm. Gåvan överlämnades vid ett informationsmöte på Försvarsgården, där ett stort antal av medlemmarna infunnit sig. I samband med mötet hölls föredrag av fru Eriksson, som gav en resumé av förbundets verksamhet under de tjugo år som gått sedan starten.

Bland annat poängterade fru Eriksson att insulin och tabletter blivit fria och den intensiva forskning som pågår på området där bl. a. Diabetesförbundet ger stort

stöd. En fråga om sockerundersökning i samband med skärmbildsundersökningen har genomförts i ett flertal landstingsområden, berättade fru Eriksson. I sammanhanget kan nämnas att kronobergsföreningen har gjort framställning till länets landsting om ett liknande förfarande men har fått ett negativt svar då man ej anser sig ha råd till något sådant. Fru Eriksson berättade också om vad som görs för de unga diabetikerna.

Ett brevmärke har getts ut och kommer att försäljas genom föreningens medlemmar. En receptbok med 80 recept utan socker delades ut bland medlemmarna. »Äta gott utan socker» är namnet på boken.

LANDSKRONA

Föreningen för sockersjuka i Landskrona har haft sitt första höstmöte med mycket god tillslutning på Församlingshemmet. Tre nya medlemmar kunde ordf. Sture Ekholm hälsa välkomna och ett hjärtligt välkommen fick också kvällens föredragshållare, konsulent Ulla Törner, Göteborg.

Ordf. kunde meddela att två ungdomar i föreningen hade fått vardera 250 kr. i landstingsanslag för semestervistelse på Torsmogården i Dalarna. Magistraten har vidare beviljat föreningen ett lotteri. Den pågående hälsoundersökningen kom också på tal och meningen gick till de närvarande att inte missa denna.

Konsulent Törner redogjorde i ett charmant anförande för de sockersjukas problem och vilka möjligheter de har till hjälp i olika former.

Välj i ett komplett sortiment
sötningsmedel,
anpassat för varje behov.

Bit-Sackerter[®]

Skandinaviens mest sålda kalorifria sötningsmedel.

**Till AB Sunco
Södertälje**

V.g. sänd mig gratis
Er nya receptsamling
'Äta gott utan socker'

Namn

Adress

Postadress

Diab. 1/64

INSULIN *Vitrum*

Diabetes måste behandlas individuellt, med prövning från fall till fall. Ett av problemen är att välja rätt insulin-sort. Vitrums insulinserie erbjuder ett urval, som täcker behovet i varje enskilt fall. Den omfattar för närvarande

Insulin 40 IE

Insulin 80 IE

Deras effekt inträder inom 1 timme, är maximal 2—3 timmar och avklingar efter 6—8 timmar.

Insulin Special 40 IE

Detta insulin är också snabbverkande. Det är specialrenat och avsett för särskilt insulinkänsliga patienter.

NPH-Insulin 40 IE

Dess effekt inträder inom 1—2 timmar, är maximal 10—12 timmar och avklingar efter 28—30 timmar. NPH-insulin kan blandas i sprutan med vanligt snabbverkande insulin.

Zink-protamin-insulin 40 IE

Effekten inträder efter 4—6 timmar och avklingar efter 24—36 timmar.

Vitrum började tillverka insulin redan 1922. Den första produktionen har allt sedan dess varit avsedd för att täcka landets behov. Preparatens kvalitet har anpassats till den vetenskapliga utvecklingen. Alla preparat är beredda av rent, naturligt insulin framställt i Vitrums moderna fabriker.

Vitrum

Göteborgs universitetsbibliotek

6000248860